

Prof. Jacek Siwczyński
Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie
Wydział Architektury Wnętrz

Recenzja Dorobku Twórczego, Artystycznego i Organizacyjnego
w Związku z Postępowaniem o Nadanie Tytułu Profesora
dr hab. Marcie Weronice Węclawskiej-Lipowicz prof. UAP
Wszczęty przez Radę Wydziału Architektury Wnętrz i Scenografii
Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu

Dr hab. Weronika Węclawska-Lipowicz urodziła się w Poznaniu, w 1966 roku. Większość jej działalności związana jest projektowaniem architektury wnętrz i wystawiennictwa. Wykształcenie wyższe uzyskuje w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, dyplom w Pracowni Architektury Wnętrz w roku 1990, w tym samym roku rozpoczyna się jej rozległa działalność dydaktyczna. Stopień doktora, uzyskuje w 1998 roku, stopień doktora habilitowanego uzyskuje w roku 2003, co stanowi widoczny, osobisty profil – architekta wnętrz. Aktualnie pracuje na stanowisku Profesora Nadzwyczajnego, na Wydziale Architektury Wnętrz i Scenografii Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Aktywność twórcza dr hab. Weroniki Węclawskiej-Lipowicz, skupia się wokół zagadnień: autorskich badań teorii, realizacji artystycznych architektury wnętrz i wystawiennictwa, nauczania akademickiego, obecności w przestrzeni publicznej poprzez aktywny udział w życiu środowiska akademickiego oraz działalności popularyzującej naukę i sztukę. Działalność, określić można, jako niekończący się dialog, z zastanymi ideami, procedurami projektowymi, z zastaną estetyką, jako efekt wielu osobistych doświadczeń, w zawodzie architekta wnętrz. Kandydatka do tytułu profesora opracowała ankietę oceny osiągnięć naukowych i artystycznych, osoby ubiegającej się o nadanie tytułu profesora. Ankieta rzetelnie opracowana i czytelna, daje pełny obraz działalności artystycznej, naukowej, wydawniczej, dydaktycznej, promującej młodzież akademicką, działalności promowania młodej kadry naukowej, popularyzatorskiej oraz współpracy ze środowiskiem instytucji kultury i podmiotami gospodarczymi.

W dokumencie Ankiety Oceny Osiągnięć Naukowych i Artystycznych, wymienia szereg publikacji:

1. *Wspomnienie o profesorze Wacławie Twarowskim*. W: *Wacław Twarowski. Pory życia. Katalog wystawy*. Koncepcja E. Twarowska-Sioda, red. Z. Starikiewicz. Poznań: Galeria Miejska Arsenał, 2011
2. Biogram prof. Jana Węclawskiego. W: *Polski słownik biograficzny konserwatorów zabytków*. Z. 4. Warszawa: SKP, 2011
3. *O kierunku Architektura Wnętrz*. W: *Katalog Wydziału Architektury Wnętrz i Scenografii*. Poznań: UAP, 2014
4. *Ostatni to romantyk... Wspomnienie o profesorze dr hab. Wiesławie Krzyżaniaku*, „Zeszyty Artystyczne UAP w Poznaniu”, nr 28, czerwiec 2016
5. *Creator or author. Norwid's concept of beauty, art and artist or the arts creating process*. „Rocznik Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Białymstoku”, t. XVI/3, Białystok 2017

2. Wykaz autorskich monografii:

1. *Poznańska Szkoła Architektury Wnętrz. 1927–2017*, redaktor, kierownik zespołu badawczego, Poznań: UAP, 2018
3. Wykaz współautorskich publikacji naukowych i udział w opracowaniach zbiorowych:
 1. *Dziewiętnastowieczna ikona domu polskiego*. W: *Piękno wieku dziewiętnastego. Studia i szkice z historii literatury i estetyki*. Red. E. Nowicka i Z. Przychodniak. Poznań: PTPN, 2008
 2. *Profesor Rajmund Teofil Hałas. Przestrzenie sacrum*. W: *Novum nie jest grzeszne. Rajmund T. Hałas, twórca – pedagog – człowiek*. Red. J. Filipiak. Poznań: UAP, 2017
2. *Poznańska Szkoła Architektury Wnętrz*. W: *Poznańska Szkoła Architektury Wnętrz. 1927–2017*. Poznań: UAP, 2018

Aktywność naukowa stanowi ważny rozdział jej zainteresowań i jest jego źródłem przemysłów i koncepcji związanych z przestrzeniami wnętrz, manifestuje się także w organizacji konferencji, udziale w konferencjach naukowych oraz znacznej ilości wygłoszonych referatów :

- a) Referat: *Dziewiętnastowieczna ikona domu polskiego*. Ogólnopolska konferencja naukowa pt.: *Piękno wieku dziewiętnastego*. Organizator: Uniwersytet Adama Mickiewicza, Instytut Filologii Polskiej, Zakład Literatury Romantyzmu oraz Muzeum Narodowe, Poznań-Rogalin 2006
- b) Referat: *Dwie dziewiętnastowieczne tradycje architektury miejsca, które leczy*. Ogólnopolska konferencja naukowa pt.: *Miejsce, które leczy. Antropologia uzdrowiska*. Organizator: Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Inowrocław, 2008
- c) Referat: *Poznańska szkoła architektury wnętrz – wymiar Nowoczesności*. Ogólnopolska konferencja naukowa pt.: *Rehabilitacja wyobraźni. Polska architektura wnętrz 2. połowy XX*

wieku. Organizator: Centrum Sztuki Współczesnej *Znaki czasu* w Toruniu. Toruń, 2014

d) Referat: *Przegląd Stolarski. Tradycja pracy organicznej, samoorganizacja i samokształcenie.*

Ogólnopolska konferencja naukowa pt.: *Rzeczy wspólne. Polskie spółdzielnie artystyczne i rzemieślnicze XX wieku.* Toruń 2015

e) Referat: *Stwórca a twórca. Norwidowska koncepcja piękna sztuki i artysty a plastyczny proces twórczy.*

Międzynarodowa konferencja naukowa pt.: *Piękno sacrum.* Organizatorzy: Wydział Architektury Politechniki Białostockiej, Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku

– oddział zamiejscowy Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Katedra

Teologii Katolickiej, Katedra Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku, Wydział

Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku Akademii Teatralnej im. Al. Zelwerowicza w Warszawie,

Galeria Arsenał w Białymstoku, Stowarzyszenie Architektów Polskich - Oddział

w Białymstoku, Opera i Filharmonia Podlaska – Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku,

Białystok, 2016

f) Referat: *W poszukiwaniu przestrzeni wnętrza.* Ogólnopolska konferencja naukowa pt.:

Przestrzenie wewnętrzne. Organizator: Wydział Architektury Wnętrz i Scenografii UAP,

Poznań, 2018.

Wykaz publikacji utworów lub dzieł artystycznych:

a) *Dyplomy '92*, wystawa najlepszych dyplomów szkół artystycznych, ASP Gdańsk 1991,

b) *Rysunek*, wystawa prac własnych w ramach serii wystaw w Auli PWSSP, Poznań 1993

c) Wystawa własnych prac rysunkowych w hallu Filharmonii Poznańskiej, Poznań 1994

d) Udział w wystawie pt.: *Roman Machowiak – przyjaciele i uczniowie*, Galeria Miejska

w Mosinie, 2004

e) Wystawa: *Pedagodzy kierunku architektura wnętrz UAP z okazji 90-lecia kierunku*, Galeria

Atrium UAP, Poznań, 2018

f) Wystawa: *Pedagodzy i studenci Wydziału Architektury Wnętrz i Scenografii UAP*, Galeria

Słodownia, Stary Browar w Poznaniu, 2018

3) wykaz publikacji współautorskich utworów lub dzieł artystycznych:

a) Wystawa pt.: *Śladami Adama Mickiewicza po Wielkopolsce*, Collegium Maius Uniwersytetu

Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2012 (współpraca z dr Piotrem Barłogiem)

b) Wystawa pt.: *Chrzest, św. Wojciech, Polska. Dziedzictwo średniowiecznego Gniezna.* Muzeum

Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, 2016 (współautorstwo z prof. Sławomirem

Najważniejsze osiągnięcia po osiągnięciu stopnia doktora habilitowanego:

- wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych:

a) Nowe wnętrza hotelu Bazar Poznański, wnętrza restauracji, 1991;

- b) Projekt koncepcyjny wnętrz kościoła katolickiego pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Sumach, Ukraina 1994;
- c) Projekt mebli dla siedziby Rady Miasta na Zamku w Sierakowie, 1996;
- d) Projekt koncepcyjny wnętrz kościoła pw. św. Brata Alberta w Augsburgu, Niemcy 1999;
- e) Projekty wnętrz Muzeum Henryka Dąbrowskiego w Winnej Górze, Oddział Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, 1996;
- f) Projekt gablot dla Muzeum Henryka Dąbrowskiego w Winnej Górze, Oddział Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, 1996;
- g) Koncepcja wnętrz pałacu w Będlewie, ośrodku konferencyjnym poznańskiego PAN, 2001
- h) Ogólna koncepcja wnętrz i projekty stolarki wnętrz pałacu w Trzeboszu, 2001;
- i) Koncepcja projektowa nowego prezbiterium i bocznych ołtarzy w Rogoźniku, 2002;
- j) Projekt stolika do kompletu zachowanych mebli należących do Salomei Słowackiej dla Muzeum im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu, dzisiejsza Ukraina, 2003;
- k) Projekt koncepcyjny aranżacji wnętrza sieni zamkowej wraz z projektami mebli dla określonych funkcji. Kórnik 2003;
- l) Projekty realizacyjne mebli do sieni zamkowej Zamku Kórnickiego, 2004
- m) Koncepcja projektowa nowo budowanego kościoła pw. Bł. Matki Teresy z Kalkuty w Kaliszu, 2004.
- n) Koncepcja wnętrz kaplicy pw. św. Faustyny w Żółwinie, 2005
- o) Projekt aranżacji wnętrza Muzeum Henryka Dąbrowskiego w nowej skromniejszej formie w południowym skrzydle Pałacu w Winnej Górze, 2006
- p) Renowacja dziewiętnastowiecznego domu wiejskiego w Esterpolu, woj. Wielkopolskie, 2009
- q) Projekt renowacji i adaptacji wnętrza domu jednorodzinnego w Poznaniu, 2014
- r) Projekt koncepcyjny domu jednorodzinnego zakładający możliwą w przyszłości rozbudowę, 2015
- s) Projekt kolorystyki kościoła pw. Matki Boskiej Fatimskiej, Gubin, 2015
- t) Projekt wystawy pt.: *Chrzest, św. Wojciech, Polska. Dziedzictwo średniowiecznego Gniezna*. Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, otwarcie wystawy w ramach obchodów 1050-lecia Chrztu Polski, Gniezno, 2016 (w zespole autorskim z prof. Sławomirem Kuszczakiem)
- u) Projekt mieszkania na parterze z wyjściem na ogród. Reorganizacja układu funkcjonalnego, 2017.

Osiągnięcia projektowe i realizacyjne dr hab. Weroniki Węclawskiej, przedstawione jako wybór najważniejszych, prezentują najlepsze cechy jej działalności artystycznej i projektowej. W sensie preferencji estetycznych, jest mocno związana z późnym modernizmem, paradoksalnie

moderowanym przez szacunek dla stylów historycznych. Widoczne jest to zwłaszcza w realizacjach ekspozycji wystawienniczych: Muzeum Henryka Dąbrowskiego w Winnej Górze i wystawie Chrzest – św. Wojciech – Polska, Dziedzictwo Średniowiecznego Gniezna. Poszanowanie stylu, wynikające

z estymy autorki, dla osiągnięć XIX stulecia, pozwoliły osiągnąć ten efekt wnętrza, znakomicie zrównoważonego i spokojnego, z pietyzmem ułożonej przestrzeni, wyposażonej w zabytkowe eksponaty. Z drugiej strony w wystawie „Chrzest – św. Wojciech – Polska”, obserwujemy tę modernistyczną transformację obiektów, cytatów historyzujących, lecz poddane silnej redukcji, pozwalający na skrótowe zaakcentowanie treści, które są kanwą tej wystawy. Pozostają jednak, w modernistycznych rytmach i podziałach, skomponowane, jak mówi autorka, „dotknięciami” decyzji projektowych. W obu przykładach, nie jest to eklektyczne naśladownictwo czy groteskowa stylizacja. Jest to, celowe zmieszanie poczucia stylowości z precyzyjnym kreowaniem czystych form w dobrze wymierzonych relacjach przestrzennych, jest doskonałym „stopem” uzdolnień i umiejętności autorki oraz osobistej kultury.

Odrębnym nurtem w twórczości kandydatki reprezentuje projekt i realizacja wnętrza XIX wiecznego domu we wsi Esterpole. Tu w pełni ujawnił się modernistyczny funkcjonalizm i prostota form wynikająca z zastosowania zasady „mniej znaczy więcej” i z rozwinięcia tej zasady dokonanej przez Dietera Rams'a w dziesięciu zasadach dobrego designu. Dominujące rozwiązania wykonane z drewna z jednej strony pokazują zdrową tendencję wpisywania się w zastane wolumeny przestrzeni, z drugiej właściwe użycie materiałów. W tych zestawieniach, jest wyczuwalne dążenie do właściwego, szczerego podejścia do materiału, zgodnego z jego charakterem. Może to już zapomniany świat, szczerości, piękna i unikania szokujących zestawień, otoczki wizualnego bełkotu. Jako komentarz do jej twórczości, najbardziej odpowiedni wydaje się cytat z wiersza Zbigniewa Herberta pt. „Potęga smaku”, mówiący, że w tym są „...włókna duszy i chrząstki sumienia...”

Trzecim rozdziałem są projekty wnętrza i meble zaprezentowane w dokumencie „Przestrzeń Wnętrza”. W zestawie są to: kościół pw. Św. Józefa w Rogozińcu, kościół pw. św. Siostry Teresy z Kalkuty, kaplica pw. Św. Faustyny w Żółwinie a także Meble do sieni Zamku Kórnika. W zestawie tym, poznajemy warsztat projektowy autorki. Przy całym zorientowaniu autorki w kierunku chrześcijańskiej narracji, doświadczamy stanu pewnego wewnętrznego doznania, jako spotkania z prostotą i pewnością stosowanych środków. W rysunkach, autorka osiąga wartość pełnej czytelności, zamierzeń projektowych przy urzekającej ascezie zastosowanych środków. Warto zaznaczyć, że projekty wolne są od efekciarskiej estetyki, współczesnych, elektronicznych produkcji, z użyciem komputera. Przyjmuję to, jako manifestację autorki. Zwrócenie uwagi odbiorcom, na świat wartości w sztuce nieprzemijających, które tylko pozornie są w odwrocie.

Równie ważnym zakresem działalności kandydatki do tytułu, który wymaga podkreślenia, jest udział w licznych promocjach i recenzowaniu, młodej kadry naukowej. A także jej osobowy stosunek do współpracowników, z którymi współpracowała, przez kilkadziesiąt lat. Podając ich imiona i nazwiska, pokazuje jaką wagę przywiązuje do prawidłowych relacji, jakim szacunkiem i zaufaniem ich darzy. Wspaniały przykład odpowiedzialnej troski o tych młodych twórców.

Do pozytywnej oceny dorobku dr hab. Weroniki Węclawskiej-Lipowicz skłania kilka przesłanek:

1. Posiada liczne osiągnięcia artystyczne i naukowe, przedstawione w ankiecie oceny osiągnięć naukowych lub artystycznych;
2. Prowadzi twórczość projektową, autorsko zdefiniowaną jako projektowanie architektury wnętrz, projektowanie mebla i projektowanie ekspozycji i wystaw;
3. Prowadzi działalność dydaktyczną w oparciu o autorski program kształcenia Pracowni Architektury Wnętrz II, była promotorem dwudziestu dyplomów magisterskich i dwunastu licencyjnych, była także promotorem kilkudziesięciu prac licencyjnych i magisterskich na Wydziale Artystycznym Wyższej Szkoły Umiejętności w Poznaniu;
4. Prowadziła działalność organizatorską, brała udział w konferencjach naukowych, społeczność akademicka obdarzyła ją zaufaniem powierzając jej znaczące funkcje w Uczelni. Obecnie sprawuje funkcję kierownika Katedry Architektury Wnętrz.
5. Brała czynny udział w radach i kolegiach redakcyjnych czasopism i periodyków w dziedzinie architektury i sztuki projektowania i opracowaniu monografii i wydawnictw uczelnianych;
6. Brała udział w kolegiach decyzyjnych, konkursowych i oceny jakości projektowania;
7. Była promotorem młodej kadry naukowej /promotor w pięciu przewodach doktorskich, recenzent w pięciu przewodach doktorskich, recenzent siedmiu przewodach habilitacyjnych, jedno przewodniczenie komisji habilitacyjnej/;
8. Prowadzi znaczącą działalność programową na uczelni i w gremiach pozauczelnianych, prowadzi szeroką współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Dr hab. Weronika Węclawska-Lipowicz jest dojrzałym twórcą architektury wnętrz i działań wystawienniczych, dydaktykiem i teoretykiem, osobą wielu aktywności akademickich. Jej twórczość jest zorientowana na poszukiwanie istotnych wartości wnętrza architektonicznego jako integralnej części architektury w powiązaniu ze znaczeniem wartości estetycznych, wyznaczających humanistyczny wymiar projektowania, w duchu poszanowania kontekstów kulturowych. Jej twórczość projektowa stanowi oryginalny wkład do dyscypliny architektury wnętrz, obrazujący próbę nowego spojrzenia na istotę projektowania, uwikłanego w poszukiwania relacji społecznych, w dialogu pomiędzy wnętrzem a zewnętrzną rzeczywistością architektury. Kandydatka do tytułu profesora posiada stosowny dorobek twórczy i naukowy oraz liczne doświadczenia dydaktyczne. Jej twórczość projektowa i realizacyjna charakteryzuje się oryginalnym podejściem do zagadnień projektowych w oparciu o głęboką refleksję, w połączeniu z wysoką pomysłowością kreowanych rozwiązań oraz szczególnie głęboko zorientowana jest na poszukiwanie harmonicznych zestawień materiałowych, w powiązaniu z semantyką koloru. Prowadzi działalność dydaktyczną w oparciu o autorski program dydaktyczny Pracowni Architektury Wnętrz II. W pracy dydaktycznej kreuje model kształcenia młodzieży w oparciu o osiągnięcia sztuki projektowania XX i XXI wieku, poprzez udział we wspólnych projektach kursowych i konkursowych, co zaowocowało nagrodami. Posiada znaczący udział w promowaniu młodej kadry naukowej. Jest osobą wysokiej kultury osobistej i wielkiej wrażliwości na piękno sztuki i architektury. Cała jej dotychczasowa twórczość projektowa, naukowa, organizacyjna, dydaktyczna oraz zaangażowanie w problematykę życia ludzi w procesach przekształceń kulturowych, zasługuje na wysokie uznanie oraz realizuje wymagania określone w art. 26 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. Z 2016 r., poz. 882 z późn. zm.).

Z całym przekonaniem popieram wniosek Rady Wydziału Architektury Wnętrz i Scenografii Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu o nadanie dr hab. Weronice Węclawskiej-Lipowicz tytułu profesora sztuk plastycznych.

Kraków, 2.12.2019r.

